

DE EVOLUTIE VAN DE OOSTENDSE VISSERSHAVEN

door Emile VROOME, oud-schepen der Vissershaven,
schepen van Financiën en oud-Volksvertegenwoordiger.

Ook deze week besteden wij aandacht aan het werk van wijlen Emile Vroome, gewezen schepen van de Oostendse vissershaven, dat handelt over de „Evolutie van de Oostendse Vissershaven”. Deze week hebben wij het vooral om de eertijds zo bekend geraakte exodus van een deel van de Oostendse vissersvloot naar Argentinië waar onze noeste vissers probeerden een nieuwe toekomst op te bouwen. Over het hoe en het waarom van die uitwijking schrijft Emile Vroome, naast andere onderwerpen, het volgende:

Dit alles is wel een sprekend bewijs van het bestaan van een degelijk gemoderniseerde vissersvloot die eveneens in grote mate, benevens haar economische uitrusting zeer comfortabele logisaccomodatie aanbiedt voor de bemanningsleden.

De durf en sterke ondernemingsgeest van onze reders beperken zich niet alleen tot de Oostende haven, want evenals er in 1914 uitgekeken werd naar visgronden in Congo, werd in 1948 en later door verscheidene Oostendse vissers de gedachte opgevat om hun geluk te gaan beproeven op de oosten westkust van Zuid-Amerika, waar grote braakliggende visgronden op vaardige ploegers lagen te wachten. Dit tengevolge van een weinig lonende Noordzeevisserij in de jaren 1948-1951.

Zo vertrokken op 31 december 1948 de O.325 „Charles Darwin” metende 102,68 bruto ton, toebehorende aan de reder-vissers De Wulf Robert en Julien, en de O.748 „Ocean's Gift” toebehorende aan de reder-visser Pieter Boels, naar Chili. Deze vissersschepen weken verder uit naar Peru, waar zeer lonende visserij kon beoefend worden. Jammer dat laatstgenoemd vaartuig op 8 maart 1952, tengevolge van een dom ongeluk, zou vergaan.

Op 15 maart 1949 vertrok de O.314 „Vredeman” (thans „Don Bosco”), 97,51 bruto ton groot en toebehorende aan de reder-visser Rafaël Nyville, met als schipper August Ghys, naar Argentinië.

Op 25 november 1949 volgden de N.739 „Flandria” en de O.205 „Montreal”.

Deze drie Oostendse vissersvaartuigen hebben heden ten dage nog steeds Mar del Plata als thuishaven, en varen van daaruit regelmatig ter visvangst.

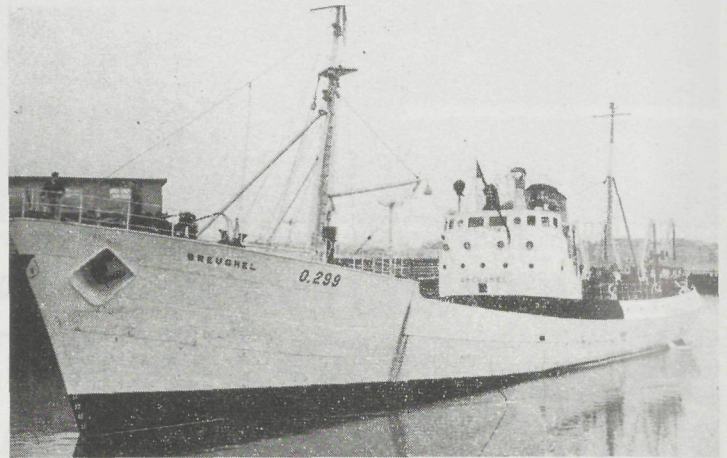
Op 4 augustus 1949 verliet de O.241 „Irène Rafaël”, metende 138,51 bruto ton, en toebehorende aan de heer Louis Zonneke, Oostende, om naar Chili uit te wijken. Ook dit vaartuig heeft daar een lonende visserij gevonden en heeft Antogasta als thuishaven.

De meest markante expeditie zou nochtans deze zijn van de heer Gabriel Van Iseghem, een rasecht Oostendenaar en reder van een achttal Oostendse vissersvaartuigen.

Vooraleer met zijn ganse vloot uit te wijken, ondernam de heer Van Iseghem verschillende studiereizen.

Een eerste verkenningstocht in 1949 naar Noord-Afrika, overtuigde hem ervan dat het politiek klimaat er zich niet leende tot enige bloeiende economische bedrijvigheid.

In 1950 toog hij naar Zuid-Amerika en bestudeerde er meer speciaal de visserijmogelijkheden langsheen de kusten van Brazilië, Uruguay en Argentinië. Zijn keus viel uiteindelijk op Argentinië.

Het vlaggeschip van de Oostendse vissersvloot O.299 „Breughel”.

Immers:

1. er waten daar enorm rijke visgronden;
2. de afzet was er verzekerd door de aanwezigheid van enkele grote steden met een tiental miljoen mensen (Buenos-Aires alleen telt zes miljoen inwoners);
3. de weg en treinverbindingen waren goed;
4. het is een rijk land met delfstoffenlagen, een uitgebreide landbouw en veeteelten en een toekomstmogelijkheid biedend voor een vijftigtal miljoen mensen;
5. er is geen rassenstrijd in het verschiets; men treft er immers alleen blanken aan en iedereen beschouwt er Europa als zijn moederland.

Bij zijn terugkeer trof de heer Van Iseghem de meest uitgebreide voorbereidingen om de voorgenomen expeditie te doen slagen. Zelfs een vriesinstallatie en een gans reparatiebedrijf voor het onderhoud zijner schepen zou medegenomen worden.

Eindelijk, op 23 oktober 1951, rond 11 uur, verlieten de acht Oostendse vissersvaartuigen van de heer Van Iseghem, Oostende, nl.:

- de O.280 „Nicole”, 106,92 bruto ton;
- de O.332 „Jean-Pierre”, 106,42 bruto ton;
- de O.339 „Luc”, 72,44 bruto ton;
- de O.340 „Christiane II”, 72,44 bruto ton;
- de O.341 „Marie-Louise”, 72,44 bruto ton;
- de O.343 „Gabriel”, 78,17 bruto ton;
- de O.344 „August-Nathalie”, 78,17 bruto ton;
- de O.786 „Christiane”, 15 bruto ton.

In totaal waren er 130 personen aan boord.

Het kleinste vaartuig, nl. de O.786, zou reeds enkele uren na zijn vertrek, recht voor Duinkerke, tengevolge van een zware zee, vergaan. Na Brixham, Lissabon, de Kaapverdische Eilanden en Recife (Brazilië) aangedaan te hebben, arriveerden de zeven Oostendse vissersvaartuigen in Mar del Plata (Argentinië), van waaruit zij heden ten dage nog steeds regelmatig ter visvangst uitvaren, tezamen met de hogervermelde, eerder uitgeweken vissersschepen O.314, O.205 en N.739.

(Vervolg volgende blz.)

Dat het onze Oostendse vissers aldaar naar den vleze gaat, blijkt wel uit het feit dat de meesten onder hen reeds wat grond kochten en bezig zijn er zich een eigen huis te bouwen.

De toekomst ligt voor hen wijd open. Immers, Argentinië is een rijk land met voor zijn kust onmetelijk rijke, en misschien wel de rijkste visgronden ter wereld.

Weer zal het de Oostendse durfkracht en visserij kennis zijn die, ver in de vreemde, het hare zal bijdragen ter oplossing van het nijpend wereld-voedselprobleem.

De toekomst der vissershaven

De ligging van Oostende op het aardrijkskundig vlak is zeer gunstig omdat zij een afzetgebied bestrijkt, waarvoor een uitstekend verkeersnet ter beschikking staat, zowel voor België als voor de andere Europese landen.

In oktober 1956, betuigde Prins Alexander zijn grote genegenheid voor de vissersbevolking door zijn aanwezigheid bij de viering van het vijftigjarig bestaan van het Koninklijk Werk „Ibis”.

Het instituut „Helena en Isabella Godtschalck”.

Dit Koninklijk Werk van de visserij, opgericht ten jare 1906 door Z.K.H. Prins Albert, later Koning Albert, ten gunste van de wezen der zee, is toegankelijk voor de weesjongens der Belgische zeelieden. Sinds 1924 is een afdeling gevormd voor de beroepsvorming der leerlingen-vissers, spruitend uit onze vissersmiddens. Het programma der school omvat: het lager en godsdienstig onderwijs, de zeevaart, het breien en herstellen van visnetten, roeien en zwemmen, de visvangst op zee, draadloze telegrafie, het verzorgen alsmede herstellen van scheepsmotoren. Vanaf 14 jaar krijgen de kwekelingen verder praktische opleiding van een motorsloepschool.

Melden we ook nog als een voorbeeld de stichting „Helena en Isabella Godtschalck”, opgericht ten jare 1925, voor de oude zeelieden en vissers. Dit gesticht staat open voor de behoeftige en invalide zeelieden en vissers; man en vrouw worden er ook opgenomen in de daartoe bestemde appartementen. Dit werk verstrekt aan de verpleegden volledig onderhoud en alle nodige zorgen, zoals dit in de huiselijke kring geschiedt.

Benevens voornoemde werken met menslievend karakter, zijn er veel andere inrichtingen sedert de eerste wereldoorlog tot stand gekomen, zoals het Zeewetenschappelijk Instituut, waarvan het werkprogramma omvat: de zee, haar flora en haar fauna, die wetenschappelijk en technisch bestudeerd worden, o.m. door onderzoekskruistochten met het vaartuig „Hinders”, door het Bestuur van het Zeewezen ter beschikking gesteld en waarvan de resultaten in verhandelingen worden medegedeeld.

Ook een dienst voor Hydrografie werd opgericht, wiens bevoegdheid bestaat in het opmaken van hydrografische kaarten, het opzoeken van versperringen in de vaarwaters,

stroomwaarnemingen en studies over het vaststellen van het stroomregime vóór onze kust, de controle der bebakening, het toezicht over de maregrafische posten, het berekenen der karakteristieken van het getij, enz...

Vergeten wij ook niet een Propagandavereniging voor Visverbruik, met inrichting van lessen en spreekbeurten voor het aanleren van de bereiding van vis, alsook de verschillende Bonden die zich speciaal bezighouden met de verdediging van de belangen van onze Zeevisserij. Bij al deze ter bevordering van het zeevisserijbedrijf opgerichte milieus dienen gevoegd: degelijk georganiseerde diensten van de Zeevaartpolitie, Onderzoeksraad voor de Zeevaart, een wachtschip voor de visserij, een paritair Comité voor de Zeevisserij, een Comité voor lectuur op zee en onderlinge zeeverzekeringsmaatschappijen. Verder een flink geoutilleerde aanvoerhaven, bestuurd door een bekwaam gemeentelijk personeel, een moderne vloot met bemanningen van goede reputatie die voor niets achteruitdeinzen, een gunstig afzetgebied en dank zij eveneens de taaiheid en de schrandereheid van onze geniale scheepsreders, van een energiek handelskorps en bovenal het noeste werk van duizenden koppen onverschrokken vissers met knappe, ervaren kapiteins en stuurlui, zullen de Oostendse vissershaven steeds doen bloeien!

Hulde aan onze visserij

Maar vergeten wij het nooit! Heeft de zee ons veel voorspoed verzekerd, ze heeft ons ook ontelbare dierbare levens gekost en families in de ellende gedompeld. Aan die zeehelden, aan die moedige wroeters-slachtoffers, moet de ganse Natie immer erkentelijk blijven!

We mogen ons dan ook in zekere mate verheugen in het feit, dat enkele toegewijde mensen door de stichting van lokale verenigingen een blijvende hulde aan die dapperen der zee willen in stand houden, nl. de „Verenigde Vismijnvrienden” en „Het Loze Vissertje”. Deze laatste vereniging werd 50 jaar geleden opgericht op initiatief van wijlen Koning Leopold II, die tijdens een reis naar Zweden een soortgelijke vereniging in ogenschouw had kunnen nemen en dewelke een diepe indruk bij de doorluchtige Vorst had verwekt.

Verder dient ook aangestipt, als bijzondere hulde aan de vissers en aan de zee, de plechtigheid der jaarlijkse Zeewijding met Ommegang.

(wordt vervolgd)

VERKEERDE MONTAGE

In onze twee jongste nummers is, tijdens de montage, een fout gebeurd. In de overloop van de ene week naar de andere, werd midden in de zinsnede geknipt, zodat dit inderdaad wel een verward beeld geeft. Daarom herhalen wij hier voor alle duidelijkheid nogmaals de bewuste passage:

Wat later in 1936, werd het Brandarisdok gedempt; dit was in het jaar 1900 gegraven en verwezenlijkte de aansluiting van het eerste handelsdok met de afleidingsvaart die reeds in 1820 gegraven werd. Het Brandarisdok diende hoofdzakelijk voor het meren der opliggende of tijdelijk niet-varende vissersvaartuigen, maar werd met de oprichting van de nieuwe vissershaven overbodig en zonder nut. Thans wordt op dezelfde plaats de nieuwe vak- en hotelschool gebouwd.